

Til: SVs representanter i Finanskomiteen, Transport- og kommunikasjonskomiteen og Kommunal- og forvaltningskomiteen

Fra: Norsk Sjømannsforbund, Det Norske Maskinistforbund, Norsk Sjøoffisersforbund og NHO Sjøfart

Dato: 27. oktober 2022

Kompensér for utgiftsøkninger til ferjer

Norsk Sjømannsforbund, Det norske maskinistforbund, Norsk Sjøoffisersforbund og NHO Sjøfart er bekymret for at forslaget til statsbudsjett vil føre til betydelige rutekutt på ferjetilbud og kollektivtrafikk. Dette er stikk i strid med SVs partiprogram om å bedre ferge- og kollektivtrafikken. Vi håper derfor at behandlingen i Stortinget vil bidra til å kompensere fylkene og Statens Vegvesen slik at rutekutt unngås.

Vi har forståelse for at statsbudsjett er krevende og at det må gjøres vanskelige prioriteringer. Vi forstår også at det er vanskelig å se hvordan detaljer i budsjettforslaget slår ut i praksis i en så uoversiktlig situasjon som nå. Derfor er runden fra regjeringen legger frem sitt forslag, til endelig budsjett vedtas i Stortinget ekstra viktig i år.

Energikostnadene er blant det som gjør situasjonen for kollektivtrafikken til sjøs ekstra krevende i 2022 og 2023. For ferjer har drivstoffkostnadene økt med nesten 90 % i første halvår i år (SSBs drivstoffindeks). For riks- og fylkesvegferjene anslår rederiene at energikostnadene øker med om lag 680 millioner kroner i 2022. Dette er ekstraordinære kostnader som ingen kunne budsjettere for.

De fleste operatørkontraktene er innrettet slik at kompensasjon for økte kostnader i år blir utbetalt neste år. Denne reguleringen skjer normalt etter SSBs ferjeindeks. Mange av kontraktene har i tillegg en reduksjonsfaktor, som innebærer at rederiene bare får kompensert for 90 % av kostnadsveksten.

I første halvår i år var økningen i indeksen over 20 %. Rederiene anslår at økningen i indeksen vil være litt under 20 % ved utgangen av året. Når det tas hensyn til reduksjonsfaktorer, må det budsjetteres med oppregulering av ferjekontraktene på riksveg (Statens vegvesen) på i underkant av 300 millioner kroner. For fylkeskommunene (ferjer og hurtigbåt) anslår rederiene behov for oppregulering av budsjettene med om lag 400 millioner kroner.

Sammen med NHO Transport, anslår NHO Sjøfart det totale behovet for å dekke merkostnader og etterslep i fylkeskommunal kollektivtrafikk på sjø og land og ferjer til ca 2,2 milliarder kroner i 2023 (inkludert økte strøm kostnader til Oslo Sporveier).

Vi kjenner ikke detaljer i premissene for budsjettforslagene til fylkeskommunene og til Statens vegvesen. Om man justerer med konsumprisindeks eller deflator som benyttes i fylkeskommune, så blir det uansett et betydelig etterslep når merkostnader som er pådratt i år skal betales i 2023.

Det er to måter å kompensere for dette etterslepet på:

1. Kompensér fylkene og Statens Vegvesen for etterslepet fra 2022
2. Kutt i rutetilbudet

I denne sammenhengen nevner vi at regjeringen har foreslått å kutte takstene på riks- og fylkesveger ytterligere – fra 30 til 50 % fra august 2023. I tillegg blir flere ferjer til øysamfunn gratis. Dette er gode tiltak som vi støtter. Men når budsjettforslaget ikke tar hensyn til den ekstraordinære kostnadsveksten i kollektivtrafikken på sjø og land, så går ikke regnestykkene opp.

Uten ekstra kompensasjon så må rutetilbudet på riks- og fylkesferjene kuttes. Da blir det færre avganger og et dårligere rutetilbud for alle, inklusive den samme gruppen reisende som man ønsker at skal få anledning til å reise mer, gjennom billigere eller gratis billetter.

Det henger ikke sammen, og vi tror heller ikke at de reisende vil skjønne dette.

Norsk Sjømannsforbund, Det norske maskinistforbund, Norsk Sjøoffisersforbund og NHO Sjøfart ber derfor om at Stortinget bevilger tilstrekkelige midler til fylkeskommunal kollektivtrafikk (buss og hurtigbåt) og til riks- og fylkesveggerferjer, slik at man unngår betydelige rutekutt i 2023.